

Müharibə itirmək bahasına qazanan qələbədir. Sənən arzuların və gerçək olan arzuların bir-biri ilə təzədir. Müharibənin qoyduğu izlər silinməz, açdığı yaralar isə heç zaman sağalmaz. "Müharibə" - bu vahiməli sözdən ən çox şəhid ailələri ürəpənir.

Müsaibim İl Qarabağ döyüşlərində qəhrəmancasına şəhid olan kapitan Cabbarov Seymur İlahm oğlunun xanımı Maral Cabbarovadır.

- Maral xanım, siz "müharibə" sözünü eşitdikdə hansı duyğuları yaşayırsınız?

- "Müharibə" sözünü eşidən kimi ağıma ilk gələn 2020-ci ilin ilk anları olur. Bz həmin vaxt Naxçıvanda idik. Hər kəs kimi atəşfəşanlığa baxırdıq. 1-2 dəqiqə keçmədi qaça-qaç başladı, hərə bir tərəfə dağıldı. Alovlar başımıza tökülürdü, hamı qaçır. Biz də həmin vaxt o hadisəni yaşaynlardan biri olduq. Mən qızımın ağıyırırdım, Seymur bizi sakitləşdirirdi. Nihad isə nə olduğunu başa düşmürdü, atasının qucağında sakitce durmuşdu. Amma hiss olunurdu ki, çox qorxmışdu. Mən o hadisəni yaxınlarıma danışanda deyirdim ki, mən özümü müharibədə hiss etdim. Seymur da gülə-gülə mənə baxıb deyirdi "Sən müharibə görmüsen? Sən nə bilirsən müharibə nədir?" Mən də "televizorda görmüşəm" dedim. Baxıb mənə, gülümsədi. O an qəlbimdən heç yaxşı şeylər keçmədi. Həmişə deyirlər ki, Yeni il necə qarşılasan, həmin il qarşıladığın kimi keçər. O qəlbimdən keçən pis düşüncələri sudura bilmirdim. Əl açıb dua edirdim ki, Allahım, sevdiklərimlə sına ma mənə. O televizorda gördüyüm müharibə gerçək oldu və yarımı məndən aldı.

- İlk dəfə yollarınız nə zaman və harada kəsildi?

- Onunla ilk yolumuzun kəsildiği günü heç unutmaram. 7 iyul 2009-cu il idi. Biz bir -birimizi heç görməmişdik. O akademiyanı bitirmişdi. İlk təyinatını Gəncəyə vermişdilər. Evdə valideynləri Seymura "artıq sən də ailə həyatı qurmalsan deyirmişdik". Onun da ən böyük arzusu birinci maşın almaq olub. Deyirmiş ki, birinci maşın alım, sonra ailə həyatı quraram. Ailəsinin təkidini gören Seymur "Qız tapın, evlənin. Amma ele qız olsun ki, mən hərbiçiyəm, hər yerdə başımı uca tutan olsun", - deyib. Qohumlarından biri mənə göstərib. Mən həmin

"...Ağlayaraq "Seymur yoxdu, ölüb", - dedim. Qızım Sevinc bu sözümü eşidib mənə qışqırdı: "Ana, atam ölməyib, şəhid olub. Şəhidlər ölmür, onlar yaşayırlar!"

hansısa xətdən qopub düşürdü, çox vaxtı işıqsız qalırdıq, şam yandırırıq. O gün yenə işıqlar söndü. Sevincə dərman verdim ki, qızdırması düşsün. Baxdım ki, bir az yaxşıdı. Hava qaralırdı, mənə çaydan su gətirməli, bir də odun yarmalı idim. Gəldim həyətə, odun yardım, suyu götürdüm, qaldım evə. 10 dəqiqə çəkdi o işlərim. Evə girən kimi Sevinci əzizləməyə başladım. Ev qaralıq idi, şam yanırdı. Gördüm Sevinc mənə heç bir reaksiya vermirdi. Qaçdım üstünə ki, qızım sudurqa keçirir, quruyub, sadəcə gözləri baxır. Aldım qucağıma, qışqırdım, qonşumuz gəldi. Özümü itirmədim, əlimi saldım boğazına üzünə su vurdum. Hə-

"Onsuz nəfəs almaq, yaşamaq mənə çox çətindir"

Şəhid kapitan Seymur Cabbarovun xanımı: "...televizorda gördüyüm müharibə gerçək oldu və yarımı məndən aldı"

vaxt NDU-nin riyaziyyat fakultetinin ikinci kurs tələbəsi idim. Mənə dedilər ki, bas, belə bir oğlan var, hərbiçidir, nə deyirsən, görmək istəyirsən? Mən çox düşündüm və "ha" dedim.

Bizim həyatımızda mağazamız var idi. Seymur həmin mağazaya gəldi, bir şeylər aldı. Əsəndə isə məqsədi mənə görmək idi. Təsədüfən bir -birimizə baxdıq, göz-gözə gəldik və həmin an bizim hekayəmiz başladı...

- Billirəm, hərbiçilər hər dəfə evdən çıxanda ailələri ilə sənə vida kimi vidalaşırlar. Bas Seymurun sənə vidası sizin yaddaşınızda necə iz qoyub?

- Düzdü, hərbiçilər evdən çıxanda da, evə gələndə də ailəsi ilə görüşürlər. Biz o anı çox sevirdik. Atamızın evə gəlişi sanki bir dünya idi. Elə ki, ayaq səstərinə eşidirdik, tez sıra ilə düzülürdük, kim birinci öpək atanı deyər yarı keçirdik. Seymur 26-sı zəng etdi ki, "paltarlarımı hazırla, gəlirəm götürəm, gedəm təlimə. 1 həftəlik təlimimiz başladı". Mən də tez yemək hazırladım, bir də sevdidiyi şirniyyatdan hazırladım. Gəldi əl-üzünü yudu, yeməyini yedik. Dedi "bu gün çox hərəkətdə olmuşam, ona görə ayaqlarım şişib, ağrıyır". Ayaqlarına krem sürtdük. Əynini geyindi, hazırlaşdı. Evdən çıxanda həmişəki kimi uşaqları və mənə öpdü, o an mənə dedim ki, bas şirniyyatla çay içmədin axı, heç olmasa apar əsgərlərlə birgə ye. "Çox adam var

olda, hansı birinə verim", -deyə cavab verdi. Mən də cavabımda "Seymur, ürəyimdə qoydun həvəsini, necə sevinə-sevinə nəzirləmişdim", - dedim. Görüşüb gəldi. Gecə saat 2-3 arası idi. Zəng vurdu ki, qapını aç. Qapını açan kimi ilk sözü "Maralım, sən dedin ki, şirniyyat yemədin, ürəyimdə qaldı, bax, sənə o sözün üçün gəldim, çay getir içək". Mən də sevincək çay gətirdim, şirniyyatla çayını içdi. "Onsuz da orda yer yoxdu, 2 saat evdə yatım, biraşdan gedərəm", - deyib yattı. Saat 05:00-da durub gəldi. Gəndə mənə alından öpdü, mənə təbrik etdi. Çünki 27-si bizim evliliyimizin 11 ili tamam olurdu. Mənə dedi ki, "gəlim, hədiyyəni alacam". Mən də "sən özün mənə hədiyyəyə, heç nə istəmirəm", - dedim.

- Bir-birinizi tamamlayan cəhətləriniz hansılardır?

- Biz tamamlayan cəhətimiz o idi ki, ikimiz də qayğıkəs, diqqətli, qonaqpərvər idik. Bizə tanıyanların hamısı bunu yaxşı bilir. Elə bir rayon yoxdu ki, bizim orda dostumuz olmasın. İkimiz də gəzməyi, yeni yerlər kəşf etməyi sevirdik. Yaxın qohumlarından biri mənə dedi ki, təlimdə

olanda Seymur ona deyirmiş ki, ilk məzuniyyətimdə uşaqları Qarabağa aparacam.

- İkinci təbrik cümlə ilə izah etməli olsanız, hansı cümlə ilə izah edərdiniz?

- Bizə nainki, bir cümlə, dastanlar belə izah edə bilməz.

- Hərbiç xanımı olmaq da bir hərbiç olmağa bərabərdir. Çünki bu həyat çətin, məsuliyyətli və mütəmadi olaraq dəyişən ünvanda yaşamaq deməkdir. Sizin üçün ən çətin keçən dönmə hansı idi?

- Bəli, hərbiç xanımı hər zaman dözümlü, səbrli, qürurlu olmalıdı. Çünki hərbi həyatı çox çətin, məsuliyyətli bir o qədər də şərəfli bir həyatdır. Mənim üçün hər dönmə çətin olub. Tez-tez yer dəyişirdik, yorulmuşdum köçməkdən. Bəzən oturub "yorulmuşdum artıq", - deyib hönkür-hönkür ağlayırdım. Ən çətinə Gədəbəydə olub, onda uşaqlar balaca idi. Qızımız 3 yaşında, oğlumuz isə teza doğulmuşdu. Evim heç bir şəraiti yox idi. Qaz çəkilmişdi o kəndə. Odun peçini yandırırırdım. Su olmurdu, çaydan su daşıyırdım. Ev bir az dağ atəyində idi, çay isə aşağıda. Suyu evə qaldıranda çox əziyyət çəkirdim. Qar dizdən olurdu. Qış vaxtı paltarları çayda yuyurdum. Yadım-dən heç çıxmaz. Nihad hələ dünyaya gəlməmişdi, Sevinc isə 2 yaşında idi. Sevinc bark xəstələnmişdi. Seymur da posta qalmışdı. İşıqlarımız qış olanda

min an Sevincdən səs çıxdı. Aldım qucağıma, ağlaya-ağlaya tənimlədim kəndin yollarına düşdüm. Kömək istədim, sağ olsunlar, kənd camaatı kömək etdilər. Evə gəldik. Seymur isə heç nədən xəbəri yox halda dağdan düşürdü. Evə çətdi. Dedim yazıq deməyimi olanları. Seymur mənə dedi ki, "Maral, Allah mənə qurtardı, dağda qar çox idi. Az qala uçurumdan aşağı düşürdüm, uşaqlar saxladı mənə". Mən də onu Sevincin halından xəbərdar etdim. Səhərə kimi yatmadıq, gah ağladıq, gah da bir -birimizə təşəlli verdik. Həmin gün Allah iki sevdidiyi mənə bağışladı.

Çətin günlərimiz, yaxşı günlərimizdən çox olub. Amma hər dəim öhdəsindən gəlməyi bacarmışıq.

(Ardı var)